

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2010. május 13. napján tartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott ÉS TÁRSAI** ellen indított büntetőügyben a **Bács-Kiskun Megyei Bíróság** 2009. december 4. napján kihirdetett **3.B.178/2009/67.** számú ítéletét

m e g v á l t o z t a t j a

az alábbiak szerint:

A vádlottak rablás büntettként értékelt cselekményét 2 rb. rablás büntettként - melyet az I. r. és a II. r. vádlott társtettesként, a III. r. vádlott bűnsegédként követett el - [Btk. 321. § (1) bekezdés I. fordulat és (4) bekezdés b) pont] **m i n ő s í t i .**

A II. r. vádlott vonatkozásában a különös visszaesőkénti elítélést **m e l l ő z i .**

Az I. r. és a III. r. vádlottakkal szemben a pénzmellékbüntetés kiszabását és az átváltoztatásra vonatkozó rendelkezést **m e l l ő z i .**

A magánfelek részére megítélt kártérítést 2.060.000.-(kettőmillió-hatvanezer) Ft-ra, az illeték összegét 123.600.-(egyszázhuszonháromezer-hatszáz) Ft-ra **l e s z á l l í t j a .**

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **h e l y b e n h a g y j a .**

Az I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe **b e s z á m í t j a .**

Kötelezi a vádlottakat, hogy **fizessenek meg** személyenként **13.200.-/tizenháromezer-kettőszáz/ Ft** másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költséget az államnak, a Bács-Kiskun Megyei Bírósági Gazdasági Hivatal felhívása szerint.

Megállapítja, hogy a III. r. vádlott lakcímének írásmódja helyesen: (írásmód helyesen).

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú bíróság

az I. r. és - az elsőfokú eljárás alatt ismeretlen helyen tartózkodó - a II. r. vádlott bűnösségét egyezően

- társtettesként elkövetett rablás büntetében [Btk. 321. § (1) és (4) bekezdés b) pont],
- társtettesként elkövetett testi sértés büntetében [Btk. 170. § (1) és (2) bekezdés],
- társtettesként elkövetett magánlaksértés büntetében [Btk. 176. § (1) és (2) bekezdés b), d) pontja, (4) bekezdés],
- 2 rb. társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntetében [Btk. 175. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pontja] állapította meg.

Ezen kívül az I. r. vádlott bűnösségét további 1 rb. testi sértés büntetének kísérletében [Btk. 170. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] állapította meg, amit a II. r. vádlott bűnsegédként követett el.

Ezért az I. és a II. r. vádlottakat mint különös visszaesőket, halmazati büntetésül

- az I. r. vádlottat 11 év fegyházra, 10 év közügyektől eltiltásra és 100.000,- Ft pénzmellékbüntetésre,
- a II. r. vádlottat 12 év fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Az I. r. vádlott esetében a pénzmellékbüntetést - meg nem fizetése esetén - 5.000,- Ft-ként rendelte szabadságvesztésre átváltoztatni. E vádlott esetében a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította az előzetes fogvatartásban töltött időt.

A II. r. vádlott vonatkozásában elrendelte a korábbi ügyében kiszabott 5 hónap börtönbüntetés végrehajtását is.

A más ügyben előzetes fogvatartásban lévő a III. r. vádlott bűnösségét bűnsegédként elkövetett rablás büntetében [Btk. 321. § (1) és (4) bekezdés b) pontja] és

bűnsegédként elkövetett magánlaksértés büntetében [Btk. 176. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b), d) pontja, (4) bekezdés] állapította meg.

Ezért a III. r. vádlottat halmazati büntetésül 8 év fegyházra, 8 év közügyektől eltiltásra és 100.000,- Ft pénzmellékbüntetésre ítélte. A pénzmellékbüntetést - meg nem fizetése esetén - 5.000,- Ft-ként rendelte szabadságvesztésre átváltoztatni.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, továbbá a vádlottakat egyetemlegesen kötelezte 1. sz. és 2. sz. magánfelek részére 2.130.000,- Ft kártérítés és az államnak 127.800,- Ft eljárási illeték megfizetésére.

A vádlottakat külön-külön kötelezte a személyüket illetően felmerült bűnügyi költség viselésére, illetve rendelkezett az egyetemlegesen fizetendő bűnügyi költségről is.

Az elsőfokú ítélettel szemben ellenérdekű fellebbezéseket jelentettek be:

- az ügyész, mindhárom vádlott terhére, a kiszabott szabadságvesztés súlyosításáért, az I. r. és a III. r. vádlottak esetén a pénzmellékbüntetés felemeléséért, a II. r. vádlott vonatkozásában a pénzmellékbüntetés kiszabása végett;
- az I. r. vádlott és védője felmentésért;
- a II. r. vádlott védője a kiszabott büntetés enyhítéséért;
- a III. r. vádlott felmentésért;
- a III. r. vádlott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan a kiszabott szabadságvesztés enyhítése végett.

A Bács-Kiskun Megyei Főügyészség tárgyaláson bejelentett fellebbezését írásban részben módosította (elsőfokú iratok 72. sorszám): a III. r. vádlott esetében a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamát arányosnak tartotta a bűnösségi körülményekkel, azaz e jogkövetkezmények súlyosítására irányuló fellebbezését nem tartotta fenn. Egyéb vonatkozásban azonban szóban bejelentett fellebbezését azonos tartalommal indokolta.

A Bács-Kiskun Megyei Főügyészség fellebbezésének indokolásával egyidejűleg megküldte a Bács-Kiskun Megyei Bíróság részére a III. r. vádlott beadványát (elsőfokú bírósági iratok 72/II. sorszám), amelyben a III. r. vádlott továbbra is tagadta a bűncselekményben való részvételét, azt állítva, hogy név szerint meg tudja nevezni a további két elkövetőt, köztük a bűncselekmény tippadóját. Eddig ezt - állítása szerint - azért nem tette meg, mert életveszélyesen megfenyegették.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség átiratában - hivatkozva a Be. 529. § (2) és (5) bekezdéseire - tárgyalás kitűzését indítványozta, mert az elsőfokú bíróság a II. r. vádlott távollétében folytatta le az eljárást. Emellett észrevételezte az elsőfokú bíróság néhány kisebb súlyú eljárási szabálysértését, valamint azt, hogy álláspontja szerint az

elsőfokú bíróság a vádlottak vagyon elleni bűncselekményét nem a törvénynek megfelelően minősítette, mert figyelmen kívül hagyta azt, hogy a rablás rendbelisége a sértettek számához igazodik. Indítványozta a bűnösségi körülmények helyesbítését is. Az ügyész által bejelentett fellebbezést a következő módosításokkal tartotta fenn: Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság állapítsa meg mindhárom vádlott bűnösségét további 1 rb. rablás büntetében [Btk. 321. § (1) bekezdés, (4) bekezdés b) pont] is, amit az I. és a II. r. vádlottak társtettesként, a III. r. vádlott bűnsegédként követett el, a II. r. vádlottal szemben kiszabott büntetést mellőzze különös visszaesővel szemben kiszabottnak tekinteni, egyebekben fenntartotta az I. és a II. r. vádlottakkal szemben kiszabott fegyházbüntetés, valamint az I. és a III. r. vádlottakkal szemben kiszabott pénzmellékbüntetés súlyosítására irányuló fellebbezést, ugyanakkor nem tartotta fenn a II. r. vádlottal szemben pénzmellékbüntetés kiszabására irányuló ügyészi fellebbezést.

Észlelte, hogy az elsőfokú bíróság az előterjesztett polgári jogi igényen túlterjeszkedve kötelezte a vádlottakat kártérítés fizetésére, ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a polgári jogi igény összegét 2.060.000,- Ft-ra szállítsa le és ennek megfelelően módosítsa a vádlottak által fizetendő illeték összegét is.

A III. r. vádlott Bf.3. sorszám alatt lényegében írásos vallomást nyújtott be az ügyre vonatkozóan. Ebben fenntartotta azt a vallomását, hogy a bűncselekmény elkövetésében nem vett részt, arról az I. és a II. r. vádlottaktól értesült. Megnevezte azt a két személyt, akik - szerinte - szintén részt vettek a bűncselekmény elkövetésében és közülük az egyik volt a tippadó. Részletezte fenyegetettségi helyzetét, előadta, hogy igazának alátámasztására a poligráfos vizsgálatot is vállalja.

Az I. r. vádlott Bf.5. sorszám alatti beadványában - részben eljárási szabálysértésekre hivatkozva - az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

A III. r. vádlott védője írásban részletesen indokolta az elsődlegesen felmentésre, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését (Bf.14. sorszám).

Tekintettel arra, hogy a II. r. vádlottat a vele szemben kiadott elfogatóparancs alapján 2010. április 25. napján elfogták, a másodfokú bíróság a Be. 531. § (5) bekezdése alapján az ügyben tárgyalást tűzött ki. Ezen kihallgatta a II. r. vádlottat, akinek a vallomására az I. és a III. r. vádlott észrevételt tett. A fellebbezési tárgyaláson ismertetésre került az elsőfokú bírósági iratokból a 60. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 42. oldalának azon része, mely szerint az elsőfokú bíróság a tárgyaláson ismertette az arany nyaklánc értékét megállapító, a jegyzőkönyvi meghatározás szerint ékszerszakértői - helyesen tárgyszakértői - véleményt. Annak sorszámát tévesen 62. sorszámnak tüntette fel, 63. sorszám helyett.

A fellebbezési tárgyaláson felvett bizonyítás eredményeként az ügyész visszavonta a tárgyszakértői vélemény ismertetésére irányuló indítványát, egyebekben az átiratában írtakkal egyezően tartotta fenn fellebbezését.

Az I. r. vádlott védője visszavonta felmentésre irányuló fellebbezését, azt a kiszabott büntetés enyhítésére irányulóan tartotta fenn.

A II. r. vádlott védője a kiszabott büntetés lényeges enyhítését kérte.

A III. r. vádlott védője szintén fenntartotta szóban bejelentett és írásban részletesen indokolt fellebbezését, ami elsődlegesen a III. r. vádlott felmentésére, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítésére irányult.

Az I. r. vádlott védőjével egybehangzóan a kiszabott büntetés enyhítése tekintetében tartotta fenn fellebbezését, egyúttal hozzájárult ahhoz, hogy védője a felmentésre irányuló fellebbezést visszavonja, illetőleg nem tartotta fenn a Bf.5. sorszám alatti, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezését.

A II. r. vádlott védőjével egybehangzóan a kiszabott büntetés enyhítését, a III. r. vádlott pedig továbbra is felmentését kérte.

Az ítélet tábla kizárólag az ügyész által bejelentett fellebbezést ítélte részben alaposnak.

A másodfokú bíróság a Be. 348. § (1) bekezdése szerint eljárva a fellebbezésekkel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbíráta. Ennek során megállapította, hogy eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor elmulasztotta a tárgyalásról értesíteni a Szlovák Köztársaság Konzulátusát, noha az iratokból egyértelműen megállapítható volt, hogy a III. r. vádlott szlovák állampolgár. A Be. 279. § (1) bekezdésének második mondata szerint a kitűzött határnapra értesíteni kell azokat a büntetőeljárásban részt vevő személyeket, akiknek a jelenlétét a tárgyaláson e törvény lehetővé teszi. A Be. 238. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy a külföldi állampolgár vádlott ellen indult eljárás során lehetővé kell tenni, hogy a tárgyaláson a külföldi állampolgár államának konzuli tisztviselője jelen lehessen. E rendelkezések egybevetéséből az következik, hogy az elsőfokú bíróságnak a III. r. vádlott külföldi állampolgárságára tekintettel a tárgyalásról értesítenie kellett volna a szlovák konzulátust. A konzuli tisztviselő a Be. 59. § (2) bekezdése szerinti „segítő”-nek minősül, aki csak bizonyos, a törvényben meghatározott tevékenységet fejthet ki a terhelt érdekében. Ez az eljárás bírósági szakaszában az egyes eljárási cselekményeknél való jelenlétben nyilvánul meg, tehát a vádlott számára csupán egyfajta lelki támasz nyújtásában merül ki. A szlovák konzulátus képviselőjének

távolmaradása tehát nem korlátozta oly mértékben a III. r. vádlott eljárási jogait, ami az eljárásra lényeges kihatással lett volna.

Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a 2009. november 26. napján megtartott tárgyaláson 1. sz. igazságügyi orvosszakértőt és 2. sz. igazságügyi szakértőt szakértői esküjükre figyelmeztette (60. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv, 35. oldal 5. és 37. oldal 5. bekezdése). A 2009. évi LXXV. törvény 143. § (6) bekezdésének a) pontja akként módosította a Be. 110. § (1) bekezdését, hogy a szakértőt a hamis szakvélemény adásának következményeire kell figyelmeztetni. A módosító törvény e rendelkezését a 2009. október 1. napján folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. Az ezt megelőzően hatályban volt törvényi rendelkezés szerint az igazságügyi szakértőket a szakértői esküjükre kellett figyelmeztetni. Az elsőfokú tárgyaláson kihallgatott szakértők szakértővé válásuk feltételeként nyilvánvalóan letették szakértői esküjüket, amelynek szövegében benne foglaltatott egyébeken mellett az is, hogy a szakértő hamis szakvéleményt nem terjeszthet elő. Így bár az elsőfokú bíróság által foganatosított figyelmeztetés nem mindenben felelt meg a hatályos törvényi előírásoknak, az nem tekinthető olyan lényeges eljárási szabálysértésnek, ami a szakértői nyilatkozatok törvényességét befolyásolná. Ezért az ítéletábra csupán az eljárási szabálysértés megállapítására szorítkozott.

Egyebekben az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le és a II. r. vádlott esetében is maradéktalanul betartotta a távollévő vádlottra vonatkozó eljárási szabályokat.

A másodfokú bíróság a fellebbezési tárgyaláson felvett bizonyítás és a rendelkezésre álló iratok alapján az elsőfokú ítélet tényállását a következőkkel egészítette ki:

a II. r. vádlott fogvatartását megelőzően zöldségárusítással foglalkozott, amiből havi 60-70.000,- Ft jövedelme származott. Nős családi állapotú, felesége (Település)-en dolgozik szociális gondozóként, havi jövedelme 70.000,- Ft. A II. r. vádlott saját háztartásában 3 kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, akik után havi 70-80.000,- Ft ellátásban részesülnek.

A II. r. vádlott 2010. április 25. napjától ismét a más ügyben jogerősen kiszabott szabadságvesztés-büntetését tölti.

Az I. r. vádlott az elsőfokú ítéletben részletezetten kívül is volt büntetve:

A Kecskeméti Városi Bíróság 2000. január 6. napján jogerős 5.B.163/1999/4. számú ítéletével ittas járművezetés vétsége miatt 2 év járművezetéstől eltiltásra ítélte.

A Kecskeméti Városi Bíróság 2000. január 24. napján jogerős 8.B.1591/1997/10. számú ítéletében tártstettségben, folytatólagosan elkövetett lopás vétsége miatt 24.000,- Ft pénzbüntetésre ítélte.

Az I. r. vádlott a jelen ügyben elbírált bűncselekmény elkövetését megelőzően 2007. december közepén más ügyben elrendelt előzetes letartóztatásából szabadult.

A Bács-Kiskun Megyei Főügyészség 2009. május 22. napján kelt B.403/2008/46-I. számú határozatával III.rendű vádlott ellen 2 rb. személyi szabadság megsértésének büntette, súlyos testi sértés büntette, súlyos testi sértés büntettének kísérlete miatt indult nyomozást - a Be. 190. § (1) bekezdés c) pontja alapján, mert a bűncselekményt nem a gyanúsított követte el - megszüntette.

Egyebekben az elsőfokú ítélet tényállása hiánytalan, azt az előbb írt kiegészítésekkel a másodfokú bíróság határozatának alapjául elfogadta.

Az I. és a II. r. vádlott fellebbezési tárgyaláson tett vallomása alapján a másodfokú bíróság annyiban helyesbítette az elsőfokú bíróság indokolását, hogy az I. és a II. r. vádlott a terhükre rótt bűncselekmények tekintetében - a lényegét illetően - beismerő vallomást tett. Azt azonban tagadta a II. r. vádlott, hogy **1. sz.** sértettet a tényállásban részletezett módon bántalmazta (csak két ütést ismert el), és azt állította, nem tudott arról, hogy az I. r. vádlottnál fegyver van. Vallomása szerint az I. r. vádlott anélkül rúgta oldalba **1. sz.** sértettet, hogy ő erre megkérte volna. A II. r. vádlott azt vallotta, nem emlékszik arra, hogy arany nyakláncot is eltulajdonítottak-e a sértettektől. Az elvett készpénz összegét 1.700.000-1.800.000 Ft-ban határozta meg.

A II. r. vádlott vallomásával szemben az I. r. vádlott azt vallotta, hogy a II. r. vádlott is tudott arról, hogy nála fegyver van, ő maga az eltulajdonított készpénz összegére nem emlékezett, ugyanakkor elismerte az arany nyaklánc eltulajdonítását is. Vallotta továbbá, hogy a II. r. vádlott hívta oda, hogy segítsen neki **1. sz.** sértett ellenállásának leküzdésében.

Mind a két vádlott egybehangzóan vallotta, hogy a III. r. vádlott volt az, aki a sértettekhez becsengetett, majd az utcán állva figyelemmel biztosította a bűncselekmény elkövetését.

A III. r. vádlott továbbra is tagadta a bűncselekmény elkövetését, mindenben fenntartotta a Bf.3. sorszám alatti beadványában írtakat.

Az I. és a II. r. vádlott beismerő vallomása tehát nem volt teljes körű, a II. r. vádlott tagadta a sértett durva bántalmazásának tényét, illetve mindkét vádlott vitatta az eltulajdonított készpénz összegét.

Az elsőfokú eljárásban az I. r. vádlott tagadta a bűncselekmények elkövetését. A II. r. vádlott az elsőfokú eljárás idején ismeretlen helyen tartózkodott, a nyomozás során

pedig élt vallomásmegtagadási jogával. Kizárólag a 2009. május 5. napján felvett gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyv tartalmaz tőle annyi nyilatkozatot, hogy „a cselekményt nem követtem el” (III. nyomozati irat, 410/A. oldal). A III. r. vádlott mindvégig következetesen tagadta a bűncselekményben való részvételét. Az elsőfokú bíróság a vádlotti tagadó vallomásokkal szemben ítéleti tényállását III.rendű vádlott tanúként tett vallomásra, a sértettek vallomásra, **1. sz. tanú**, **2. sz. tanú** tanúvallomásra, a szakértői véleményekre, a szagazonosítási jegyzőkönyv adataira, illetve a vádlottak által használt telefonok híváslistáira alapozta. Az elsőfokú bíróság mindezen bizonyítékokat körültekintően megvizsgálta, azokat összességükben is értékelte és megalapozott indokát adta annak, hogy a vádlotti tagadó vallomásokkal szemben miért az előbb részletezett bizonyítékokat fogadta el a tényállás megállapításánál.

A fellebbezési tárgyaláson az I. és a II. r. vádlott által tett beismerő vallomások az elsőfokú bíróság által számbavett és értékelt bizonyítékokkal összhangban álltak, azokat alátámasztották. Ami az irányadó tényállásnak a vádlottak által tagadott részeit illeti, az elsőfokú bíróság azokat is a már felsorolt bizonyítékok mérlegelésével állapította meg. Így: **1. sz.** sértett fején lévő, az orvosi dokumentációkban is feltüntetett sérülések önmagukban is alkalmasak arra, hogy egyértelműen megcáfolják a II. r. vádlott e vonatkozásban tett vallomását. **1. sz.** sértett következetesen vallotta azt, hogy az őt megtámadó személy többször ütötte meg ököllel a fejét. A többszöri ökölcsapás tényét az igazságügyi orvosszakértői vélemény is alátámasztotta. **2. sz. sértett** tanúvallomásában kellő részletességgel számolt be arról, miként nézett ki férje a bántalmazás után. Az I. r. vádlott cáfolta azt, hogy a II. r. vádlott nem tudott arról, hogy az I. r. vádlottnál valamilyen fegyver vagy annak látszó tárgya van. Az I. r. vádlott vallomásának e részét támasztotta alá III.rendű vádlott tanúként tett vallomása, illetve **1. sz. tanú** tanúvallomása. Azt, hogy az I. r. vádlott a II. r. vádlott kérésére segített védekezésképtelenné tenni **1. sz. sértettet**, az I. r. vádlott vallomásán kívül a sértettek vallomása is bizonyította.

Azt a tényt pedig, hogy a vádlottak 2.000.000,- Ft készpénzt és arany nyakláncot tulajdonítottak el a sértettektől, a sértetti vallomásokon kívül **1. sz. tanú** és **2. sz. tanú** tanúvallomása is bizonyította, akik közül **1. sz. tanú** közvetlenül az I. r. vádlottól értesült e tényről.

A vádlottak vallomásának a megállapított tényállás egyes elemeit tagadó részei tehát a bizonyítékok mérlegelését támadták.

A III. r. vádlott és védőjének felmentésre irányuló fellebbezése szintén a bizonyítékok mérlegelését támadja. Azt sérelmezik, hogy az elsőfokú bíróság ítéleti tényállását a III. r. vádlott tagadó vallomásával szemben az előbb már felsorolt bizonyítékokra alapította. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok körültekintő, alapos mérlegelésével az

által megállapított tényekből levont helyes és okszerű következtetéssel állapította meg azt, hogy a közvetett bizonyítékok olyan zárt láncolatot alkotnak, amelyből kizárólag az a következtetés vonható le, hogy az I. és a II. r. vádlott által elkövetett rablásnak és magánlaksértésnek a bűnsegédje a III. r. vádlott volt. A közvetett bizonyítékok e zárt láncolatát erősítette meg az I. és a II. r. vádlott fellebbezési tárgyaláson tett vallomása.

A III. r. vádlott bűnösségét alátámasztó bizonyítékok cáfolják a III. r. vádlott által Bf.3. sorszám alatt, a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatosan írtakat. E nyilatkozat valóságtartalmát tovább gyengíti az a tény, hogy a III. r. vádlott - vádlottként - az eljárás során többféle tartalmú - de önmagát mindig mentő - vallomást tett. Csak a teljesség érdekében jegyzi meg az ítélőtábla, hogy a büntetőeljárás bírósági szakaszában már nincs lehetőség poligráfós vizsgálat elrendelésére (4/2007. BKv.).

Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban nincs törvényi lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére. A másodfokú bíróság által felvett bizonyítás is a III. r. vádlott bűnösségét támasztotta alá. Ezért a III. r. vádlott és védőjének a bizonyítékok mérlegelését támadó, a III. r. vádlott felmentésére irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlottak bűnösségére és bűncselekményeiket - a vagyon elleni bűncselekmény kivételével - a törvénynek megfelelően minősítette.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottak rablási cselekményét 1 rb.-nek tekintette és ezzel figyelmen kívül hagyta azt, hogy e bűncselekményt a vádlottak két sértett sérelmére követték el.

Töretlen a bírói gyakorlat abban - és ezt több közzétett eseti döntés is tartalmazza (pl. BH 1996. 352.) -, hogy a rablás annyi rendbeli büntettként minősül, ahány személlyel szemben alkalmaz az elkövető erőszakot vagy élet, testi épség elleni közvetlen fenyegetést a dolog jogtalan eltulajdonítása végett.

Az I., II., III. r. vádlottak előzetesen megbeszélték, hogy a sértettektől készpénzt tulajdonítanak el. A bűncselekmény végrehajtásához maszkot és kesztyűt szereztek be, illetve az I. r. vádlott magával vitte a gázfegyverét is. A bejutás megkönnyítése végett a III. r. vádlott csöngetett be a sértettek lakásába, majd oda az I. és a II. r. vádlott erőszakkal behatolt és bántalmazták a sértetteket. Ezek a tények azt bizonyítják, hogy a III. r. vádlott is tisztában volt azzal, hogy társai erőszak útján akarják a sértettek pénzét megszerezni. Az I. és a II. r. vádlott egymással szándékegységben bántalmazta a sértetteket úgy, hogy miközben az I. r. vádlott **2. sz.**

sértettet bántalmazta, addig a II. r. vádlott 1. sz. sértettet ütlegette. A bántalmazás alatt mindkét sértett is tisztában volt azzal, hogy a másik elkövető a házastársát ütlegetli. A szándékegységben cselekvő vádlottak tehát az egyik sértettel szemben alkalmazott erőszak mellett egyúttal a másik sértett irányába az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést is kifejtették, ami az I. r. vádlott esetében **1. sz. sértett** vonatkozásában a tényleges erőszakba is átcsapott.

A vádlottak ily módon kifejtett cselekvősége ezért ún. alaki halmazatban valósította meg a 2 rb. rablás büntettét. Az alaki halmazatra tekintettel az ítélőtábla - az ügyészi indítványtól eltérően - nem további 1 rb. rablás büntetében állapította meg a vádlottak bűnösségét, hanem a vagyon elleni bűncselekményüket az elsőfokú bíróságtól eltérően nem 1 rb., hanem 2 rb., a Btk. 321. § (1) bekezdés I. fordulatába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő rablás büntetének minősítette, amit az I. és a II. r. vádlott a Btk. 20. § (2) bekezdése szerinti társtettesként, a III. r. vádlott pedig a Btk. 21. § (2) bekezdése szerinti bűnsegédként követett el.

Tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a II. r. vádlottat mint különös visszaesőt ítélte el. Az irányadó tényállás szerint (elsőfokú ítélet 9. oldal 3. pont) a II. r. vádlott a csoportosan elkövetett rablás büntette, személyi szabadság megsértésének büntette és magánlaksértés büntette miatt kiszabott 5 év 4 hónap fegyházbüntetését 2004. január 10. napjával töltötte ki. A most elbírált bűncselekményét 2007. december 31. napján, azaz a Btk. 137. § 14. pontja szerinti visszaesői minőséget megalapozó 3 év elteltével követte el. Emiatt a II. r. vádlott nyilvánvalóan nem tekinthető ugyanezen § 15. pontja szerinti különös visszaesőnek. Ezért a másodfokú bíróság a II. r. vádlott vonatkozásában a különös visszaesőkénti elítélést mellőzte.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülmények is helyesbítésre szorultak.

Tekintettel arra, hogy az I. és a II. r. vádlott a másodfokú tárgyaláson a bűncselekmények elkövetését - azok lényegét illetően - beismerték, e két vádlott esetében további enyhítő körülmény beismerő vallomásuk. Mind a három vádlott vonatkozásában enyhítő körülmény, hogy a vagyon elleni bűncselekmény elkövetési értéke az alsó értékhatárhoz közeli. A II. r. vádlottnál további - csekély súlyú - enyhítő körülmény, hogy az egyik bűncselekményben bűnsegédként vett részt.

Mind a három vádlott esetében azonban további súlyosító körülmény a többszörös halmazat. Az ítélőtábla nem a társas elkövetést, hanem I. és II. r. vádlott vonatkozásában a társtetteséget tekintette súlyosító körülménynek, míg ugyanezt a III. r. vádlott vonatkozásában mellőzte, hiszen nála enyhítő körülményként az elsőfokú bíróság is helyesen azt értékelte, hogy a bűncselekményekben bűnsegédként vett részt. Az I. r. vádlott esetében a büntetett előélet és a különös visszaesői minőség helyett azt tekintette súlyosító körülménynek, hogy e vádlott a különös visszaesői

minőségen túl is volt már büntetve. A II. r. vádlottnál mellőzte súlyosító körülményként figyelembe venni azt, hogy különös visszaeső, hiszen ez a már kifejtettek miatt a II. r. vádlott esetében nem áll fenn.

Az így helyesbített és kiegészített bűnösségi körülmények mellett is az az ítélőtábla álláspontja, hogy egyik vádlott esetében sem indokolt a kiszabott szabadságvesztések enyhítése. A vádlottak terhére megállapított bűncselekményekre - a halmazati szabályokra figyelemmel - 5-20 évig terjedő szabadságvesztés szabható ki. A súlyosító körülmények számára és nyomatékára, és a vagyon elleni bűncselekmény minősítésének megváltoztatására figyelemmel az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztések épp az I. és a II. r. vádlott beismerő vallomása miatt tekinthető arányosnak. Ezért az ítélőtábla e vádlottak esetében nem tartotta szükségesnek a kiszabott szabadságvesztések súlyosítását sem.

Az elsőfokú bíróság által a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztések tartama az ún. belső arányosságnak is megfelel, figyelemmel a vádlottak büntetett előéletére, a bűncselekmények elkövetésében betöltött tényleges szerepükre. Ezért a másodfokú bíróság alaptalannak tartotta a III. r. vádlott védőjének a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését is.

Az elsőfokú bíróság által az I. és a II. r. vádlottal szemben kiszabott közügyektől eltiltás tartama is megfelelően igazodik a vádlottak személyében rejlő társadalomra veszélyességhez, az általuk elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához. Itt jegyzi meg az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül utalt arra, hogy mindhárom vádlott esetében a szabadságvesztéssel arányos mértékben tiltotta el a vádlottakat a közügyek gyakorlásától. E mellékbüntetés tartamát ugyanis nem a szabadságvesztés tartamához, hanem az elsőfokú bíróság által is megadott körülményekhez - úgymint a bűncselekmények súlya, azok jellege - kell igazítani.

A módosított ügyészi fellebbezés a az I. r. és a III. r. vádlottal szemben kiszabott pénzmellékbüntetés súlyosítására is irányult. Az ítélőtábla álláspontja az, hogy e vádlottak esetében sem állnak fenn a pénzmellékbüntetés kiszabásának általános feltételei. Mind a két vádlott több éve előzetes letartóztatásban van, és bár letartóztatásukat megelőzően mindketten rendelkeztek rendszeres jövedelemmel, az I. r. vádlottnak jelentős tartozása áll fenn, míg a III. r. vádlott két kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik. Vagyonnal egyikük sem rendelkezik. Ezért a másodfokú bíróság az I. és a III. r. vádlottakkal szemben a pénzmellékbüntetés kiszabására és átváltoztatására vonatkozó rendelkezést mellőzte.

Az elsőfokú eljárásban beszerzett tárgyszakértői vélemény szerint a sértettektől eltulajdonított arany nyaklánc értéke 130.000,- Ft. Ezzel a sértetteket összesen 2.130.000,- Ft eltulajdonítási kár érte. A rendelkezésre álló iratok szerint azonban a

sértettek mind a nyomozás, mind a bírósági eljárás során összesen 2.060.000,- Ft-ra terjesztettek elő polgári jogi igényt (nyomozati iratok II. kötet 172. és 200. oldala, elsőfokú bírósági iratok 60. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldal 7., és 11. oldal 10. bekezdés). A bíróság a magánfelek által előterjesztett polgári jogi igényen (kereseti kérelmen) nem terjeszkedhet túl. Ezért az ítélet tábla a magánfelek részére megítélt kártérítés összegét 2.060.000,- Ft-ra, az illeték összegét pedig 123.600,- Ft-ra leszállította. Tekintettel arra, hogy az I. és a II. r. vádlottak beismerő vallomása nem terjedt ki a sértettektől eltulajdonított készpénz és arany nyaklánc értékének beismerésére, e vádlottak esetében sincs törvényi lehetőség a mérsékelt illeték alkalmazására.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélet tábla kizárólag az ügyész által bejelentett fellebbezést ítélte részben alaposnak, ezért az elsőfokú ítéletet hivatalból is felülbírálván, a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a vele szemben kiszabott szabadságvesztésbe a Btk. 99. § (1) és (2) bekezdése alapján beszámította.

A vádlottakat a Be. 381. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 338. § (1) és (3) bekezdésére - kötelezte a másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

A rendelkezésre álló iratok alapján megállapította a III. r. vádlott lakcímének helyes írásmódját.

A II. r. vádlott jelenleg a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2008. március 6. napján jogerőre emelkedett 11.B.65/2007/38. számú ítéletével kiszabott 3 év 8 hónap börtönbüntetését tölti. A most elbírált bűncselekmény elkövetési ideje 2007. december 31. napja. A büntetések kvázi halmazati viszonyára tekintettel szükségesnek látszik az összbüntetésbe foglalási eljárás indokoltságának vizsgálata.

Az ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2010. május 13.

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke

Dr.Cserháti Ágota sk.
a tanács tagja, előadó

Dr.Katona Tibor sk.
a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.40/2010/19. számú ítélete és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.B.178/2009/67. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2010. május 13.

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke